

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/986/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

236/2013. (VIII. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2012. november 23-án előterjesztett panaszát a 2013. augusztus 28-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a H. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a vele szemben 2012. október 25-én foganatosított rendőri intézkedés miatt a H. városi Rendőrkapitányság P. városi Rendőrőrsén 2012. november 23-án tett nyilatkozatában kérte a Testület vizsgálatát.

A panaszos leelőször a H. városi Rendőrkapitányság H. városi Rendőrőrsén tett panaszt 2012. október 30-án. Előadta, hogy véleménye szerint a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt vele szemben. Elmondása szerint aznap a délutáni-esti órákban a volt élettársánál (N. A.) tartózkodott. 20 óra körüli időben kiment a lakás előtt parkoló, N. A. tulajdonát képező autóhoz, mert az abban található térképet akarta bevinni a lakásba. Az autó ekkor már huzamosabb ideje ott állt a lakás előtt.

Ahogy benyúlt a panaszos az autóba, észrevette, hogy egy rendőrautó szirénázva érkezik a helyszínre, és megáll a panaszos mellett. Az intézkedő rendőrök felszólították a panaszost iratainak átadására. A panaszos kérdésére, hogy miért igazoltatják őt, a rendőrök nem válaszoltak, hanem szó nélkül elvették az iratait és megfűjatták vele a szondát. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy ő nem vezetett, és érdeklődött, hogy miért kell ennek ellenére

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megfújnia a szondát. A rendőrök erre mindössze annyit reagáltak, hogy ha azt nem fújja meg, akkor előállítják vérvételre. Ennek hatására a panaszos megfújta a szondát, de semmilyen papírt nem volt hajlandó aláírni. Ezt követően a panaszost elszállították vérvételre.

Bár a panaszos jogtalannak érezte az intézkedést, nem tanúsított ellenállást. A történetek óta sem tudja, hogy miért vonták intézkedés alá, tekintettel arra, hogy véleménye szerint nem követett el semmi jogelleneset.

2) A panaszost 2012. november 8-ai keltezésű levélben – melyet járőrrel vittek ki személyesen a panaszosnak – értesítették arról, hogy panaszja ügyében közigazgatási eljárás indult, de 8 napon belül lehetősége van kérni a Testület eljárását is.

Ezt követően a panaszos 2012. november 23-án, a megadott határidőn belül jelentkezett a H. városi Rendőrkapitányság P. városi Rendőrőrsén, kérve, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki.

A fentiek okán a H. városi Rendőrkapitányság 2012. november 26-án kelt határozatával felfüggesztette a rendőri panaszeljárást és a panaszt áttette a Testülethez.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panaszos előállításának végrehajtásáról készített jelentést két r. törm készítette 2012. október 25-én. Az előállítás aznap 20 órától 21 óra 25 percig tartott.

A panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd átvizsgálták, végül az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították vérvétel céljából. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőrök 19 óra 50 perckor észlelték a panaszos gépkocsiját P. város belterületén a K. út irányából a D. F. utca felé közeledni. A szolgálati gépkocsival követték a panaszost, aki rendőri jelzést követően a D. F. utca egyik ingatlana előtt állt meg. Okmányainak ellenőrzése során leheletén alkoholszag érződött, ezért vele szemben LION típusú légalkoholmérő berendezést alkalmaztak. A mérőeszköz 0,41 mg/l értéket mutatott ki. Az intézkedő rendőrök betelefonáltak a H. városi Rendőrkapitányságra annak érdekében, hogy ellenőrizzék, szerepel-e a panaszos valamilyen adatbázisban. Ennek eredményeként tájékoztatták őket arról, hogy a panaszos vezetői engedélyét 2011. március 18-tól 2012. szeptember 15-ig visszavonták ittas járművezetés bűncselekménye miatt. A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy utánképzésen nem vett részt, ezért jelenleg nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel.

A panaszossal közölték, hogy a mérőeszköz által mért érték közigazgatási eljárást von maga után, így vele szemben fix, 150.000 Ft-os helyszíni bírságot szabnak ki. Ezt a panaszos nem fogadta el, és nem volt hajlandó semmit sem aláírni. A r. törm. közölte vele, hogy vér- és vizelet mintavétel céljából előállítja P. város orvosi ügyeletére. Dr. C. Zs. ügyeletes orvos 20 óra 48 perckor levette a vért, majd 20 óra 55 perckor átvette a vizeletmintát. A panaszossal ezt

követően közölték, hogy ellene közigazgatási eljárás lefolytatását kezdeményezik ittas járművezetésért, majd öt sérülés- és panaszmentesen szabadon bocsátották 21 óra 25 perckor.

Részére az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján előállításának okáról készített tájékoztatót kiadták.

2) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök 2012. október 25-én készítettek egy jelentést a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés [közúti közlekedés szabályainak megsértése] észleléséről.

Az irat szerint a szabályszegés elkövetésének ideje 2012. október 25-én 20 óra volt, P. város belterületén, a D. F. utcában. A továbbiakban a dokumentum az eseményeket az előző pontban ismertetett jelentéssel egyezően rögzíti annyi kiegészítéssel, hogy a panaszos a szabálysértés elkövetését elismerte, azonban az arról készült jegyzőkönyvet, az eljárás megindításáról szóló értesítést, valamint a vér- és vizeletminta vételéről készített orvosi jegyzőkönyv aláírását és átvételét megtagadta.

3) Az intézkedő r. törm. a kérdéses napon kiállította a Kkt.-be ütköző jogsértés észleléséről készült jegyzőkönyvet is, amelyben szerepel, hogy a panaszos szervezetében a LION 500 típusú hitelesített légalkoholmérő 0,41 mg/l légalkoholszintet mért.

4) Az intézkedés napján, 2012. október 25-én átadtak a panaszosnak egy értesítést, melyben az alábbiakat rögzítették. Vele szemben a Kkt. 20. § (1) bekezdésének k) pontjába ütköző ittas járművezetés jogsértésének elkövetése miatt közigazgatási eljárást indítottak. Annak megindítására a H. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály állománya által a panaszossal szemben kezdeményezett rendőri intézkedés során megállapított fenti jogsértés alapján került sor. Az irat tartalmazza az ügyintézési határidőt, a panaszos jogait és kötelezettségeit.

5) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás tanúsága szerint annak jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja [helyesen: c) pontja] szolgált.

6) 2012. november 19-én a közigazgatási eljárás keretein belül tanúként hallgatták meg a rendőri intézkedésben résztvevő T. r. törm.-t. A rendőri intézkedésről készített jelentésében leírtakat fenntartotta, előadását azzal kívánta kiegészíteni, hogy azért vonták a panaszost intézkedés alá, mivel járőrtársa felismerte, hogy a gépjárművezetővel szemben – aki a panaszos volt – korábban már intézkedett, és akkor ittas vezetés miatt vérvételt követően feljelentette. Tudomása volt arról is, hogy a panaszost ittas vezetés miatt korábban eltiltották a járművezetéstől. Ezért mentek a panaszos által vezetett gépjármű után, majd öt a D. F. utcában érték utol, ahol a szolgálati gépjárművük fényhídjával jelezték neki, hogy intézkedést kívánnak vele szemben fogatosítani. A jelzést követően a panaszos a D. F. utca egyik ingatlana előtt állt le. Mire az intézkedő rendőrök kiszálltak a kocsiból, a panaszos már leállította az általa vezetett kocsit, és abból kipattanva értetlenkedett, hogy miért intézkednek vele szemben. A r. törm. öt tájékoztatta az intézkedés okáról, majd ezt követően a jelentésben rögzített intézkedéseket fogatosították vele szemben.

7) T. r. törm. járőrtársa, D. r. törm. szintén tanúként nyilatkozott a történetekről 2012. november 21-én. Ő is fenntartotta a jelentésben leírtakat, és elmondását azzal kívánta kiegészíteni, hogy szolgálati gépjárművükkel P. város belterületén a D. F. utca - K. út

kereszteződésében álltak. A továbbiakban az eseményeket járőrtársával egyezően ismertette, hozzátéve, hogy a panaszossal közölték azt, hogy az intézkedést egyrészt az akkor érvényben lévő fokozott ellenőrzésre tekintettel kezdeményezték, valamint azt, hogy tudomása van a panaszossal szemben elrendelt járművezetéstől eltiltásról, ami felvetette a szabálysértés gyanúját.

8) A H. városi Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére az alábbi tájékoztatást adta. Megerősítette, hogy a panaszos előállítására az előállítás végrehajtásáról készített jelentésben foglaltak szerint történt. A panaszost először a P. városi Rendőrőrsre szállították, ahol az intézkedő rendőrök felvették a mintavételhez szükséges egységdobozokat. A jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást nem volt hajlandó aláírni a panaszos. Tekintettel arra, hogy a rendőrőrs az intézkedés idején nem rendelkezett hiteles légalkoholmérő berendezéssel, így mintavétel céljából a polgári orvosi ügyeletre szállították a panaszost mintavétel céljából. Ezt követően kiállították számára a rendőrségi előállítás időtartamáról készült igazolást, amelyet a panaszos aláírt és átvett. Őt 21 óra 25 perckor bocsátották szabadon. Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedés teljes ideje alatt együttműködött a rendőrökkel, vele szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt.

III.

A panaszos kifogásolta a vele szemben foganatosított intézkedést, tekintettel arra, hogy véleménye szerint nem követett el semmilyen jogsértést, valamint sérelmezte, hogy részére az intézkedés okáról és céljáról nem adtak tájékoztatást.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. rendelkezéseire – az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy hatásköri szabályai alapján mely panaszosi sérelmek vizsgálatát végezheti el.

Az Rtv. panasz benyújtásának idején hatályos 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az ismertetett hatásköri szabályozásból következik, hogy a Testület nem foglalhat állást a tekintetben, hogy a panaszos megszegte-e az ittas vezetés tilalmára vonatkozó szabályokat. A panasz e része vonatkozásában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) vonatkozó rendelkezései biztosítanak megfelelő jogorvoslatot.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben megindított közigazgatási eljárást a Testület nem minősítheti, fölülte kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Emiatt a panasz e része tekintetében a Testületnek nem állt módjában vizsgálatot folytatni.

A Testület ugyanakkor vizsgálata tárgyává tette a panaszos szondáztatását, előállítását, valamint az intézkedés okáról való tájékoztatásának elmaradását.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a panaszossal szemben alkalmazott szondáztatás jogszerűségét vizsgálta.

A panaszossal szemben alkalmazott intézkedés jogszerűségének vizsgálata kapcsán a Testület mindenekelőtt utalni kíván az Rtv. releváns rendelkezésére. Az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja felhatalmazza a rendőrséget, hogy közlekedésrendészeti feladatainak ellátása során a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, vagy ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezze. A hatályos jogi szabályozás értelmében önmagában az a tény, ha valaki gépjárművel a közúti forgalomban közlekedik, egyéb, arra okot adó körülmény hiányában is felhatalmazza a rendőröket az Rtv. fent idézett rendelkezése alapján arra, hogy az érintettől légzésmintát vegyenek, és azzal ellenőrizzék, nem áll-e vezetési képességre hátrányosan ható szer vagy alkohol befolyása alatt.

A panaszos elmondása szerint ő a volt élettársánál tartózkodott, a gépkocsival huzamosabb ideje nem közlekedett, és éppen lement az autóhoz kivenni egy térképet, mikor megjelentek a rendőrök.

A rendőrségi iratok szerint ugyanakkor a panaszos gépkocsijával P. város belterületén a D. F. utca felé közeledett a K. úton. Tekintettel arra, hogy T. r. törm. korábban már intézkedett a panaszossal szemben, így őt felismerte. Tudomással bírt arról is, hogy a panaszost akkor ittas vezetés miatt eltiltották a járművezetéstől. A fentiek okán, valamint a fokozott ellenőrzésre való tekintettel, a panaszos után mentek a szolgálati gépjárművükkel, és őt a D. F. utcában érték utol annak érdekében, hogy vele szemben intézkedést foganatosítsanak.

Egyhangúak tehát az elmondások a tekintetben, hogy a panaszos a rendőri intézkedés megkezdésekor a gépkocsinál tartózkodott, ellentmondás abban van, hogy az eljáró rendőrök szerint ők már a panaszosnak vezetés közben jelezték a szolgálati gépjárművük fényhídjával, hogy vele szemben intézkedést kívánnak foganatosítani, a panaszos elmondása szerint

azonban a gépkocsi már hosszabb ideje parkolt, a panaszos csak éppen kivett valamit abból, amikor a rendőrök megjelentek.

A Testület álláspontja szerint – mivel közlekedésrendészeti intézkedés a fentiek szerint forgalomban végezhető – nagy jelentősége van annak, hogy a panaszos az intézkedést megelőzően vezette-e a gépkocsit, vagy sem. Ha ugyanis a rendőri előadás szerint zajlottak az események, az intézkedést a Testület jogszerűnek ítélné, ha azonban a panaszos elmondása bizonyulna helytállónak, hiányozna az intézkedés jogalapja. Az ellentmondás feloldása nélkül tehát az intézkedés jogszerűsége nem állapítható meg.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a rendőri és a panaszosi előadások között feszülő ellentétet nem tudta minden kétséget kizáróan feloldani, ezért a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűsége tekintetében nem tudott állást foglalni. Fentiek miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme – a közlekedésrendészeti intézkedés keretében lefolytatott szondáztatás kapcsán – nem állapítható meg.

2) Ugyanezen okból nem állapítható meg a panaszos előállításának jogszerűsége sem.

Amennyiben ugyanis a panaszos valóban vezette a gépkocsit, úgy az hatályos szabályozás értelmében az előállítása jogszerű volt, hiszen az Rtv. 33. § (2) bekezdésének c) pontja szerint „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő egyéb mintavétel szükséges”.

Figyelemmel eddig arra, hogy a panaszos a saját elmondása szerint sem volt hajlandó semmit aláírni, a szabályszegés kétséget kizáró bizonyítása céljából nyilvánvalóan szükség lett volna a mintavételre, így az előállítás az arányosság követelményének is megfelelt volna.

Amennyiben azonban az események a panaszos elmondásának megfelelően zajlottak, úgy a közúti ellenőrzéséhez hasonlóan nyilvánvalóan az előállítás jogalapja is hiányzott.

Tekintettel azonban arra, hogy a Testület nem tudta kellő bizonyossággal tisztázni a tényállást, e kérdés sem volt eldönthető, így a panaszos személyi szabadságának sérelme sem volt megállapítható.

3) A panaszos végezetül sérelmezte beadványában, hogy az intézkedés okáról nem tájékoztatták.

Előadása szerint amikor a rendőrautó megállt mellette, a rendőrök felszólították iratainak átadására. A panaszos kérdésére, hogy mi az igazoltatásának oka, a rendőrök nem válaszoltak, csak szó nélkül elvették az iratait és a légalkoholmérő megfűjására szólították fel. Levelében kifogásolta, hogy az eltelt időben sem lett számára világos, hogy miért vonták intézkedés alá.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében „[a] rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles (...) az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

A panaszos előállításának végrehajtásáról készített jelentésében nem szerepel említés arra vonatkozóan, hogy milyen tájékoztatást adtak a panaszosnak igazoltatásának, valamint szondáztatásának okát illetően. Ugyanakkor az irat rögzíti, hogy a szonda alkalmazását követően közölték a panaszossal, hogy vele szemben a mért érték következtében helyszíni bírságot szabnak ki. Az irat szerint szintén közölték a panaszossal, hogy milyen okból állítják elő, valamint hogy vele szemben közigazgatási eljárás fog megindulni. A panaszosnak kiadták előállításának okáról készített tájékoztatót is, melyet a panaszos nem kívánt aláírni. T. r. törm. a közigazgatási eljárás során történt tanúkenti meghallgatásakor akként nyilatkozott, hogy az intézkedés megkezdését megelőzően a panaszossal közölték az intézkedés okát. Hasonlóképpen nyilatkozott D. r. törm. is, aki állította tanúkenti meghallgatása során, hogy tájékoztatták a panaszost az akkor érvényben lévő fokozott ellenőrzésről.

Tekintettel arra, hogy a panaszosi- és rendőri nyilatkozatok e kérdés tekintetében egymással ellentmondásban vannak, melyet a Testület egyéb bizonyíték híján nem tudott feloldani, a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme vonatkozásában sem tudott döntést hozni.

IV.

Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok következtében a Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a panaszos szondáztatása, valamint tájékoztatásának elmaradása, illetve a személyi szabadsághoz fűződő joga az előállítása miatt.

A fentiekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. augusztus 28.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag